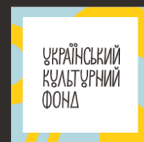

Доступний вебсайт

«Усі життя є рівними у цінності. У праві користуватися спільним ресурсом людства. Це кредо сучасної цивілізації і, можливо її найвищий здобуток. Сайти музеїв мають бути доступними для максимального числа різних людей. Крапка. Що це і як зробити? Поради провідних українських фахівців з IT-інклюзії – у цьому буклеті».

Ганна Рудик, Музей Ханенків

Координаторка проекту «Інклюзивний вебсайт Музею Ханенків»

«Інклюзивність нового вебсайту Музею Ханенків – перша робота соціального підприємства Inclusive IT від етапу проектування до тестування коду. Ми особливо тішимося двома речами. По-перше, працею з людьми, яким цінна інклюзія навіть онлайн. По-друге, можливістю роботи над проектом не після того, як він був зданий, а можливістю контролю на кожному етапі – проектування, дизайну, кодування. Дякуємо команді Музею Ханенків та BeOnline.Studio за продуктивну співпрацю.»

Роман Боренько,

засновник соціального підприємства Inclusive IT

«Тему вебдоступності я відкрив для себе не так давно, хоча це питання в повсякденному житті мене турбувало весь час. Подорожуючи по світу – я бачу з якою повагою та бажанням допомогти ставляться до людей з інвалідністю. Все робиться для того, щоб люди не відчували себе обмеженими в будь-якій сфері. На мій погляд, впровадження веб-доступності дуже важливе. Доступ до інформації не повинен бути обмежений жодними перешкодами. Я дуже вдячний Музею Ханенків за можливість внести свою частку у створення доступної України.»

Олександр Антоша,

BeOnline.Studio

«Доступний вебсайт» – це практичний посібник, підготовлений провідними українськими експертами з вебдоступності в рамках реалізації проекту «Інклюзивний вебсайт Музею Ханенків».

Проект реалізовано у липні-жовтні 2019 року на кошти гранту за програмою «Інклюзивне мистецтво» від Українського культурного Фонду. Ініціатором та виконавцем проекту виступив Музей Ханенків (координаторка – Ганна Рудик, заступниця гендиректора музею з освітніх програм та комунікації) у співпраці з фахівцями з інтернет-доступності Inclusive-IT та командою розробників ВеOnline. Досвід та результати проекту публічно презентовано у Музеї Ханенків 29 жовтня 2019 року.

Зміст

Вступ

1. Що таке доступний сайт?
 2. Якщо я вже маю сайт, як дізнатися, наскільки він відповідає стандартам доступності?
 3. Які переваги для моєї справи/проекту/бізнесу/ дає доступність мого сайту?
 4. 10 ключових рис доступного сайту
 5. Що таке доступний вебдизайн?
 6. Що таке доступний текст?
 7. Що таке доступне зображення?
 8. Що таке доступне аудіо?
 9. Що таке доступне відео?
 10. Доступні сторінки соціальних мереж
- Практичні поради, що допоможуть Вам стати більш інклюзивними онлайн
- Пам'ятка інклюзивної мови

Вступ

Ми всі різні. Ми всі маємо індивідуальні особливості та обмеження. Ми всі маємо рівні права на доступ до інформації.

Сьогодні інтернет є одним із головних ресурсів для пошуку інформації, спілкування, навчання та дозвілля. Інклюзивність інтернету, тобто доступність його змісту та дизайну для максимального числа різних людей – головний тренд розвитку вебтехнологій.

Адже доступність – це вигідно. Доступний сайт має ширшу аудиторію, а отже, більший трафік. Він легше індексується пошуковими технологіями, а тому обіймає вищі позиції серед результатів пошуку. Зокрема це пов'язано з технологічною подібністю вебсканерів і розумних пристосувань, які незрячі люди та інші люди, які мають функціональні порушення, використовують для взаємодії з вебсайтами.

Коли ми говоримо про вебдоступність, мова йде не лише про людей з інвалідністю, але також про величезну кількість людей, які мають ті чи інші ситуативні обмеження, не кваліфіковані як інвалідність. Стан здоров'я та самопочуття, вікові особливості, якість обладнання та простору, наявність чи відсутність певних знань та навичок – усе впливає на нашу здатність сприймати інформацію.

Міжнародні стандарти вебдоступності покликані усунути бар'єри у користуванні ресурсами інтернету для різних людей. Ці стандарти постійно вдосконалюються, адже інклюзія – це процес, безперервний рух до рівних можливостей.

Вебдоступність: що воно таке та з чим його їдять?

Вебдоступність – це підрозділ UX (user experience - досвід користування), сконцентрований на розробці сайтів для широкого кола людей, в тому числі людей з інвалідністю

Існує чотири підрозділи вебдоступності.

1. Для зору – незрячі користувачі, користувачі зі слабким зором, із замутненим зором та просто старші людей, у котрих з віком псується зір. Вебсайт має бути доступним для скрінрідерів – різних програм зчитування та озвучування тексту з екрану (такі порушення, наприклад: міопія, колірна сліпота, глаукома, альбінізм).
2. Для слуху – люди з порушеннями слуху, зі слабким слухом та тих, хто погано сприймає текст, для прикладу. Якщо на сайтах є аудіо чи відеоматеріали – потрібно забезпечити нечуючих людей візуальними матеріалами, тобто субтитрами або ж перекладом жестової мови (такі порушення, наприклад: пресбійкус, слухова травма, слуховий розлад по обробці, отосклероз).
3. Для моторики. Люди з порушеннями моторики зазвичай використовують широкий спектр допоміжних технологій, від спеціалізованих клавіатур, до трекерів очей (пристроїв, що відслідковують рухи зіниць), щоб використовувати прості кнопки для управління комп'ютером (такі порушення, наприклад: RSI, дитячий церебральний параліч, м'язова дистрофія, хвороба Паркінсона)
4. Когнітивна доступність. Стосується легкої обробки інформації. Наповнення тексту – без складних термінів, скорочень та аббревіатур. Використовуються прості речення, уникаються складні звороти та подвійні значення (такі порушення, наприклад: синдром Дауна, аутизм, затримки розвитку, дислексія).

Також виділяють сенсорну/психічну доступність. Стосується можливості мінімізувати подразники: знизити контраст кольору, усунути автоматичне гортання або миготіння, звукові сигнали (такі порушення, наприклад: розлади аутистичного спектру, епілепсія, психічні розлади).

Згадані вище порушення є зазвичай постійними, проте часто люди із повноцінним здоров'ям є "тимчасово обмеженими у можливостях". Наприклад, травма руки може заважати користуватись мишкою.

Доступність – необхідна умова успіху вебсайту

Згідно з останніми статистичними даними, у світі є 15% людей з інвалідністю (https://en.wikipedia.org/wiki/World_report_on_disability), в Україні такими, за даними Держстату, є 7%, а 20% всіх користувачів можуть мати постійну або тимчасову обмеженість у користуванні вебресурсами.

Доступний сайт потрібен кожному, хто хоче мати ефективне представництво в мережі Інтернет. В широкому сенсі доступність – це зручність користування сайтом для найбільшої можливої кількості людей у рівній мірі в будь-який момент часу та за будь-яких умов.

У цьому буклеті зібрано набуті досвідом та власною спеціалізацією поради та приклади, як зробити сайт доступним. Світові тренди декларують рівне право та змогу користуватись інформацією, вчитися чи замовити квиток онлайн для всіх.

Тому, щоб йти в ногу з часом, слід бути доступним, а ми допоможемо Вам у цьому.

Що таке доступний сайт?

Це сайт, котрим може скористатись будь-хто: дорослий, підліток, жінка, чоловік чи людина з інвалідністю. Від доступності сайту для сприйняття користувача залежить його бажання користуватися сайтом далі.

Настанови з доступності вебконтенту (WCAG), розроблені Ініціативою поліпшення вебдоступу Консорціуму Всесвітньої павутини (W3C), містить рекомендації, як зробити вебсайт максимально доступним для всіх.

Основні чинники доступності вебсайту:

1. Доступний для скрінрідерів (різних програм зчитування та озвучування тексту з екрану для незрячих користувачів).
2. Точні заголовки (позначені у тексті «Заголовок 1», «Заголовок 2» – це слугує умовною навігацією для незрячих користувачів і логічно розділяє контент сторінки).
3. Інформативні описи посилань – в тексті посилання має міститись

чітка інформація, куди воно веде.

4. Зображення, супроводжені альтернативним текстом (текстовим заміником графічної інформації для незрячих). Роботизований голос, який озвучує незрячим все, що зрячий користувач бачить на комп'ютері, працює з текстом і не розрізняє сам по собі графічної інформації. Тому й існує альтернативний текст до зображень.
5. Субтитри для аудіо та відеоматеріалів.
6. Можливість навігації за допомогою клавіатури всіма елементами керування на сторінці.
7. Шрифти, що легко читаються, опція збільшення шрифту.
8. Можливість зміни /збільшення контрастності кольорів згідно зі стандартом доступності.

Якщо я вже маю сайт, як дізнатися, наскільки він відповідає стандартам доступності?

Є різні автоматичні засоби/інструменти онлайн, які дадуть вам загальну інформацію про доступність вашого сайту. Наприклад – WAVE, A11Y Color Contrast Accessibility Validator, Accessibility Checker та інші.

Соціальне підприємство Inclusive-IT надає Вам можливість безплатно протестувати Ваш сайт власним автоматичним засобом тестування. Вже у листопаді 2019 року на сторінці підприємства <https://inclusive-it.org/> увівши адресу сайту та свою електронну скриньку, Ви отримаєте звіт про доступність у форматі PDF на свою електронну скриньку.

Однак, лише поєднання мануального (ручного) тестування з автоматичними інструментами може надати повну інформацію стосовно доступності вебсайту.

Що краще тестувати вручну? Такі речі, як альтернативний текст або навігація за допомогою клавіатури, повинні перевірятися людиною.

Використання скрінрідерів (зчитувачів екрану) для тестування доступності – один з найкращих підходів. Він допоможе вам знайти помилки на вашій платформі.

Також показником доступності сторінки є коректні вигляд та поведінка при масштабуванні сторінки у браузері.

Які переваги для моєї справи/проекту/бізнесу/ дає доступність мого сайту?

Впровадження стандартів вебдоступності надасть вашому проекту 7 важливих переваг:

1. Максимальна зручність використання сайту для всіх відвідувачів та пристроїв.
2. Підвищення позицій в пошукових системах. Елементи доступності оптимізують ваш сайт як для людей, так і для пошукових роботів. В результаті сайт гарно індексується і виходить на кращі позиції за потрібними вам пошуковими запитами. Краща пошукова видача – більший трафік.
3. Суттєве збільшення клієнтської аудиторії.
4. Більш стабільний прибуток завдяки постійним відвідувачам.
5. Позитивна репутація завдяки швидкому завантаженню, зрозумілому контенту, зручній навігації.
6. Підвищення іміджу компанії перед партнерами/в очах партнерів завдяки турботі про різних користувачів.
7. Зменшення юридичних ризиків. Коли функціями сайту користуватись неможливо, це може призвести до судових позовів з боку невдоволених відвідувачів з числа людей з інвалідністю, права яких на вільне використання послуг та на вільний доступ до інформації порушуються. Впроваджуючи стандарти вебдоступності, ви страхуєте бізнес від можливих фінансових витрат.

10 ключових рис доступного сайту

Головна вимога доступності сучасних вебресурсів – сайт повинен бути зручним для кожного відвідувача, незалежно від віку, стану здоров'я і рівня освіти.

Можна виділити такі основні риси доступного сайту:

- **Контрастна колірна схема.** Хороший контраст між фоном і текстом робить ваш контент розбірливим і легким для читання. Це є одним із найважливіших принципів доступного вебдизайну.

Контрастність пари кольорів – фону і тексту – можна перевірити різними онлайн-засобами. Як от, <https://contrastchecker.com/>.

Слід зазначити, що доступність поєднання пари кольорів фону і тексту є чітко визначеною у стандарті WCAG.

- Skorистатися всіма ресурсами сайту можливо лише за допомогою клавіатури, узагалі без застосування мишки. Це стосується доступу до всіх інтерактивних елементів сайту: сторінок, посилань, форм, віджетів і так далі.
- Вміст сторінки не створює незручностей для користувачів скрінрідерів (програм зчитування з екрану). Тобто немає перешкод для перегляду статичного та динамічного контенту, який постійно оновлюється (наприклад: складнощі можуть бути при зчитуванні контенту слайдеру, котрий постійно змінюється – саме тому на слайдері має міститись кнопка для зупинки руху).
- Усі зображення (окрім декоративних, тобто таких, що не несуть смислового навантаження, а є графічною декорацією) на сайті містять альтернативний текст. Це допомагає людям з порушеннями зору розуміти зміст картинки чи її призначення, якщо під зображенням приховані посилання чи кнопка.
- Добре спланована структура вмісту сайту. Ретельно плануйте розділи і категорії вашого сайту. Структуруйте інформацію так, щоб у ній було легко орієнтуватися всім користувачам рівною мірою.
- Легкий для читання текстовий вміст сторінки. Відповідне використання заголовків (за смыслом інформації), підзаголовків, абзаців та списків допомагає розбити текст, полегшуючи сприйняття читачам. Крім того, заголовки – один з основних орієнтирів навігації для користувачів програм зчитування з екрану. До речі, правильне структурування інформації на сайті позитивно впливає на позиціонування в пошукових системах.
- Ефективна навігація. Такі елементи як меню, пагінація (розбивка на сторінки), списки категорій тощо мають бути зрозумілими і чітко відображати структуру сайту. Надмірна кількість підменю випадаючим списком, описів та спливаючих вікон можуть збити користувачів з пантелику.
- Доступні і зрозумілі форми. Кожен елемент такої форми має супроводжуватись візуальними та текстовими позначками чи допоміжними інструкціями. Особливу увагу слід приділити повідомленням про помилки – це допоможе відвідувачам уникнути

введення хибних даних (наприклад: вказати на сайті, як правильно вводити дані: пошту, дату, реквізити для платежів)

- Кожна кнопка і кожне посилання на сайті має текстову позначку, що ідентифікує їхнє призначення.
- Всіма функціями сайту зручно користуватись як на ПК, так і на мобільних пристроях. При оптимізації доступності слід брати до уваги всі сучасні браузері для настільних і мобільних платформ.

Що таке доступний вебдизайн?

Елементами дизайну сайту є кольори, шрифти та форми.

Доступний дизайн допомагає отримувати інформацію різними органами сприйняття та робить ресурс зрозумілим максимальній кількості людей (зокрема, людям з порушеннями зору, слуху, рухової здатності, з аутизмом та з дислексією).

Важливі складові доступного дизайну:

- легкість сприйняття – інформацію представлено декількома способами. Для прикладу, якщо Ваш сайт містить складні терміни чи звороти, то у іншій версії тексту – можна пояснити складні терміни простими словами та розбити текст на короткі речення.
- керованість – компонентами інтерфейсу і навігації легко керувати: користувачі можуть легко дізнатися, де шукати інформацію; мають достатньо часу для перегляду матеріалів сайту; можуть взаємодіяти з вебсайтом декількома способами. Матеріали вебсайту не повинні містити елементи, що мерехтять або автоматично змінюються, щоб запобігти таким реакціям як епілептичний приступ або нервовий зрив.
- зрозумілість – дизайн вебсайту є інтуїтивним і передбачуваним, а зміст – зрозумілим для сприйняття. Якщо, наприклад, сайт використовує таблиці, слід вдаватися до спрощення та коректного створення таблиць, з чітким визначенням рядків та стовпчиків заголовків та відповідності комірок таблиці заголовкам засобами систем управління сайту чи мови HTML. Доступність для людей із порушеннями зору передбачає також створення форм внесення інформації з послідовними логічними переходами між полями, наявністю всіх підписів та підказок щодо заповнення;
- стійкість до помилок – сумісність вебсайту з якомога більшою кількістю

вебдодатків і пристроїв, у тому числі, розумних пристосувань.

- Вищезгадані складові є назвами розділів стандарту WCAG. Ці розділи мають набори критеріїв задовільності вигляду і коду сторінки цього стандарту.

Що таке доступний текст?

Це текст, який може сприйняти і зрозуміти максимальне число різних людей.

Зробити текст доступним допоможе правильний добір шрифтів, продумана структура, належне оформлення таких елементів як аббревіатури, цитати, виноски, коректне посилання на внутрішні і зовнішні джерела.

Доступний текст має чітку структуру і навігацію матеріалом. Досягнути цього допоможе правильне форматування. Розбийте текст на логічні розділи, оформивши їх заголовками і підзаголовками відповідного рівня. У середині підрозділів поділіть текст на невеликі абзаци. Списки елементів оформляйте маркерами або числовою нумерацією.

Важливо: розмітку текстів потрібно виконувати виключно за допомогою інструментів, передбачених у візуальному редакторі вашої системи управління контентом. Тобто, заголовок відзначаємо за допомогою значка заголовка, список і елементи маркуємо тегами списку.

Для покращення доступності подумайте і про простоту викладу тексту. Текст повинен бути зрозумілим цільовій аудиторії вашого сайту, але максимально наближений до розуміння людей з базовою загальною середньою освітою.

Що таке доступне зображення?

Це зображення, яке можуть сприйняти люди з різними порушеннями зору та іншими сенсорними, а також ментальними порушеннями. Зробити зображення більш доступними допоможе альтернативний текст, спливаючий текст та опис зображення в текстовому контенті там, де це можливо.

Якщо об'єкт (фото, картинка, малюнок) не має опису, то люди, які користуються програмами зчитування екрану (скрінрідерами), не матимуть

до нього доступу, бо просто не знатимуть про наявність та зміст зображення.

Описовий альтернативний текст (альттекст, альт атрибут) повинні мати усі зображення: фотографії, анімація, діаграми, карти, кнопки, піктограми. Виняток - декоративні зображення, що виступають елементами дизайну та не несуть суттєвої інформації. Наприклад, прозорі зображення, які використовуються для переміщення тексту на сторінці, невидимі зображення для відстеження статистики відвідувань, зображення для заповнення порожнього простору тощо.

Що таке доступне аудіо?

Це матеріали в аудіо форматі, адаптовані для зручного сприйняття людьми з порушеннями слуху, іншими сенсорними, а також ментальними порушеннями.

На сайті можна розміщувати як попередньо записані аудіоматеріали, так і живі трансляції (подкасти, аудіокниги, радіоспектаклі, стріми, тощо). Доступність такого контенту для людей з порушеннями слуху передбачає синхронізовані субтитри або текстові версії (стенограми). Доступність трансляцій наживо можна забезпечити перекладом жестовою мовою.

Важливо адаптувати медіапрогравачі для роботи з клавіатурою. Це забезпечить доступність аудіоконтенту для людей з порушеннями опорно-рухового апарату (котрі не можуть працювати з мишкою), а також незрячим людям, які користуються програмами зчитування з екрану.

Усі записані аудіо з декількома співрозмовниками повинні мати дослівну стенограму діалогу, в якій зазначено, хто говорить, коли говорить та описано всі значущі звуки, котрі є частиною запису (оплески, сміх, запитання аудиторії тощо).

Щодо адаптації медіапрогравачів, усі елементи керування таких аплікацій повинні мати текстові написи, можливість активації з клавіатури та індикатори зорового фокусування. Крім того, необхідно надати інструкції для елементів керування, якщо вони мають якісь особливості. Це полегшить користування людям з порушеннями зору і слуху, а також недосвідченим користувачам.

Що таке доступне відео?

Доступність відео означає можливість сприйняття його змісту усіма користувачами, незалежно від наявності чи відсутності інвалідності або інших обмежень.

Доступним може бути як записане відео, так і відео у прямому ефірі. Усі відеоматеріали повинні мати синхронізовані субтитри. Окрім субтитрів, відео варто супроводжувати синхронізованою текстовою стенограмою та/або так званим тифлокоментарем - спеціальною звуковою доріжкою для незрячих, яку, за бажанням, можна увімкнути чи вимкнути. В країнах Заходу є практика субтитрування у прямому ефірі, що потребує неабиякої майстерності операторів.

Доступність медіапрогравачів передбачає текстові підписи та можливість керування з клавіатури на всіх кнопках та перемикачах.

Ідеальний медіапрогравач має вбудовану здатність дозволяти легко інтегрувати підписи, стенограми та аудіоописи з мінімальними зусиллями з боку людини, яка готує медіа-контент. І звісно, він повинен бути зручним у користуванні. Є декілька близьких до ідеалу медіапрогравачів, найвідоміший з них – це програвач YouTube.

Доступні сторінки соціальних мереж

10 основних кроків

Доступність вашої сторінки в Twitter, Facebook, Instagram чи в іншій соціальній мережі є не менш важливою за доступність вашого сайту.

Доступність сторінок у соціальних мережах залежить від функціональності інтерфейсу їх сайту чи аплікації. Але навіть в цих межах ми можемо зробити багато:

1. Додайте описи до фото або змініть альтернативний текст, згенерований штучним інтелектом соцмережі. Це допоможе людям з порушеннями зору розуміти зміст зображення.
2. Опишіть в тексті меми та гіфки. Розкажіть вашим незрячим відвідувачам що зображено на веселій картинці.
3. Використовуйте великі літери на початку кожного слова в хештегах. Це допоможе програмам зчитування з екрану озвучувати їх правильно. Наприклад: вірно – #ДоступнийВебсайт, невірно – #доступнийвебсайт

4. Не зловживайте смайликами в пості. Вони не завжди коректно озвучуються скрінрідерами і, за великої кількості, заважають незрячим правильно сприймати текст.
5. Завжди розміщуйте основний контент першим, а хештеги в кінці посту.
6. Уникайте використання аббревіатур або розшифруйте їх в тексті посту.
7. Додайте субтитри (при можливості транскрипцію) до відео. Найпростіше рішення – розмістити відео на Youtube, де субтитри формуються автоматично, а текстову транскрипцію – на одній зі сторінок вашого сайту.
8. Вкажіть додаткові способи зв'язку з вашою організацією (номер телефону, контактну адресу електронної пошти, тощо). Це допоможе користувачам, для яких спілкування через соціальну мережу є незручним.
9. Використовуйте спеціальні триггери для позначення статей та відео, в яких йде мова про насилля та делікатні теми. Це може бути слово «ПОПЕРЕДЖЕННЯ» заголовними буквами або його міжнародна аббревіатура «TW» – з пропуском між ним та вашим постом. Так ви попередите про специфіку контенту людям, для яких тема може бути психологічно важкою для сприйняття.
10. Використовуйте інклюзивну мову. Уникайте висловлювань, які можуть бути образливими чи принизливими для ваших відвідувачів, наприклад: «робиш як сліпий», «біжиш як божевільний». Намагайтесь висловлювати думку так, щоб не принижувати гідність людей з різними особливостями здоров'я.

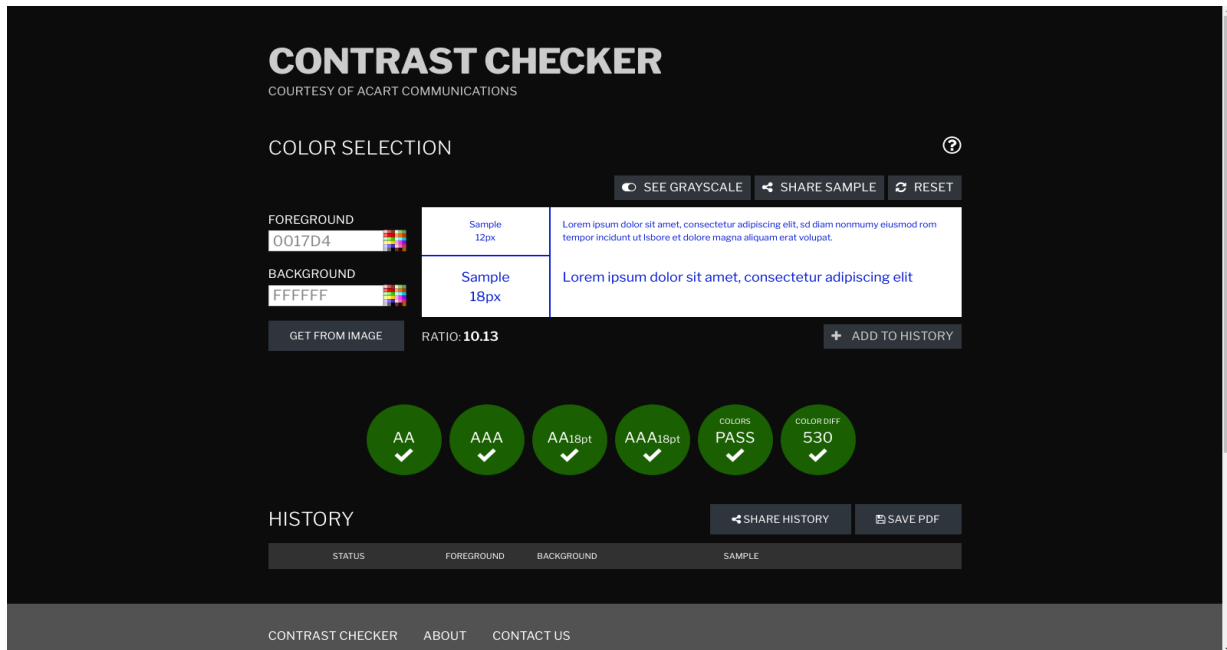
Практичні поради, що допоможуть Вам стати більш інклюзивними онлайн

Як перевірити, чи достатньо контрастний текст на фоні?

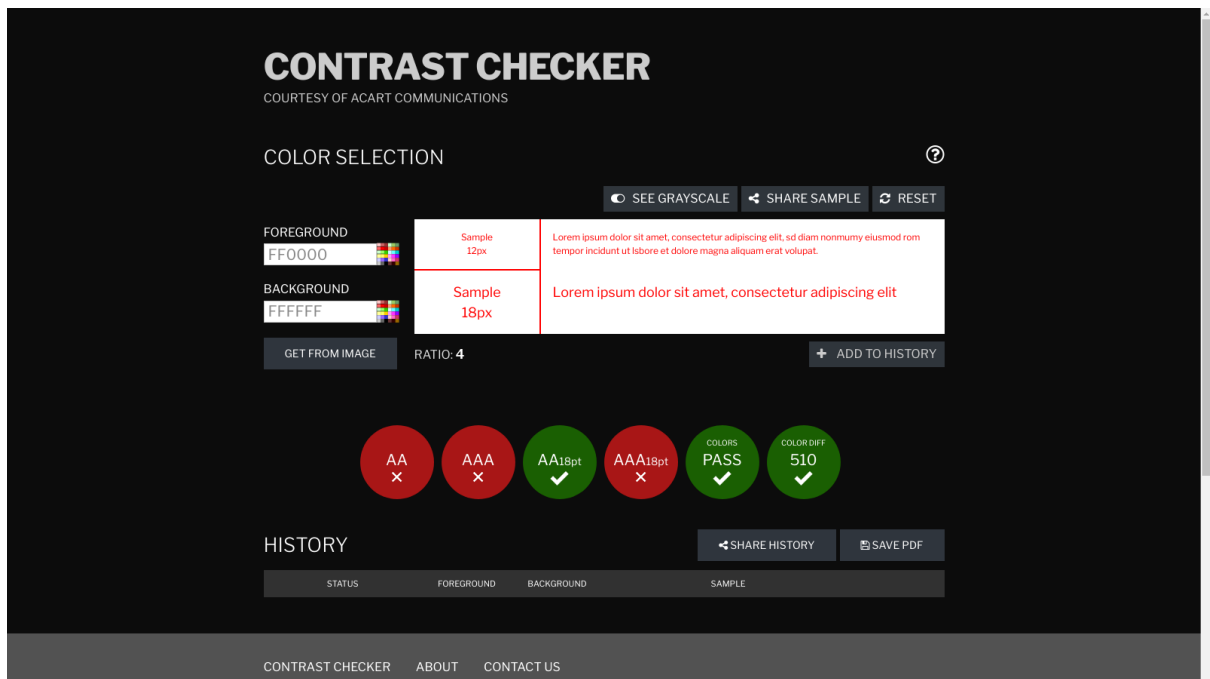
Наш фаворит у списку сервісів перевірки на контрастність – Contrast Checker (<https://contrastchecker.com/>). На цій сторінці Ви можете задати два кольори - тексту і фону та одразу ж отримати висновок про доступність їх поєднання для людей зі слабким зором. Це можна зробити за допомогою шістьох кружалець зеленого чи червоного кольорів. Найважливіше кружальце – перше зліва. Вона показує, чи доступна конкретна

пара кольорів за стандартом WCAG 2.1, рівень AA (середній).

Якщо пара кольорів відповідає вимогам доступності – кружальце зелене, в іншому випадку – червоне.

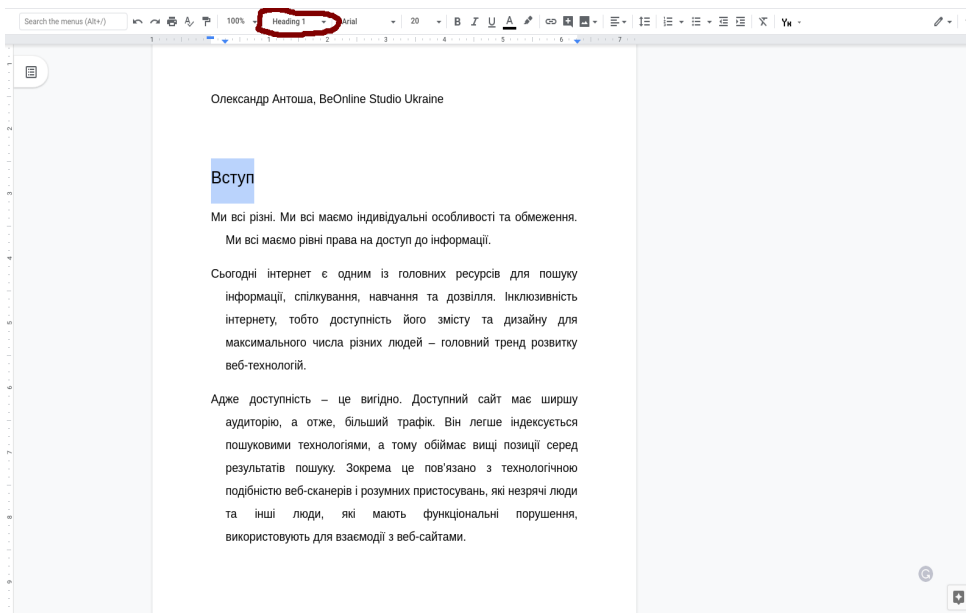
Приклад 1. Доступне поєднання кольорів тексту та фону (перше кружальце)

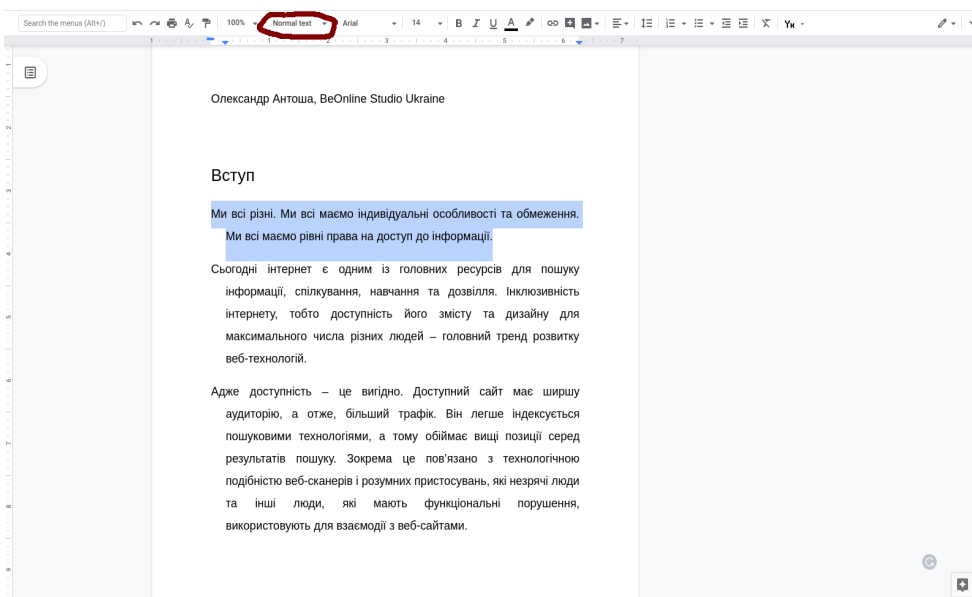
Приклад 2. Недоступне поєднання кольорів тексту та фону (перше кружальце)

Як форматувати текстовий вміст документу чи сторінку в текстовому редакторі чи системі управління сайтом?

В більшості систем управління сайтами є можливість форматувати текст структурно. Зокрема, зазначати, що конкретний абзац є заголовком чи списком. Зазвичай поле вибору типу форматування абзацу є перед полем вибору шрифту.

Приклад 1. Форматування абзацу в якості заголовка першого рівня у онлайн-додатку Google Docs

Приклад 2. Форматування абзацу в якості звичайного у тому ж додатку.

Пам'ятайте, що спершу Вам слід зазначити формат абзацу, лише після цього можна змінювати гарнітуру шрифту та його розмір. Створивши корисну звичку форматувати саме так, Ваші тексти будуть структуровані й більш доступні не лише для людей, а й навіть для пошуковиків!

Які гарнітури шрифтів є найбільш доступні?

Загальне правило – шрифти без засічок (як ось текст у цьому буклеті) є більш доступними для людей зі слабким зором на екрані, аніж шрифти із засічками (як от Times New Roman).

Серед шрифтів без засічок найбільш доступними вважаються Tahoma, Helvetic, Standard, Univers, FF DIN, NewJohnstjn, GillSans, Frutiger, ArialCyrBold. (Дякуємо за інформацію спеціалісту з доступності Євгенію Светові.)

Як мені замовити інклюзивний вебсайт і впевнитись у тому, що він справді буде інклюзивним?

Ми не маємо однозначних рецептів щодо цього, бо є компанії на ринку, що заявляють про доступність, а насправді здають роботи зі значними порушеннями доступності. Тому, щоб убезпечити себе, радимо прописати в договорі відповідність сайту міжнародному стандарту доступності WCAG 2.1 Level AA. Варто в процесі роботи мати думку професійних тестувальників чи навіть Ваших друзів, колег чи знайомих з інвалідністю. Адже як кажуть про інклюзію "нічого для нас без нас".

Висловлюємо щирі подяки командам, що працювали над створенням доступного сайту Музею Ханенків:

Команді Музею Ханенків: Ганні Рудик, Ользі Носко, Тетяні Дворській, Катерині Гоцало, Анфісі Дорошенко, Андрію Онищуку.

Команді Inclusive IT: Андрію Бутенку, Христині Поваленій, Ларисі Колот, Наталі Ульяновій, Роману Бореньку, Руслану Іськову, Лілії Гось, Вікторії Сокульській, Володимирі Саратовцеву.

Команді BeOnline Studio: Діані Томці, Ользі Танигіній, Олександрові Паламарчуку, Єфимові Станкевичу, Сергію Шулімі та Олександрові Антоші.

Пам'ятка інклюзивної мови

Нозологія	Уникаємо	Використовуємо	Рекомендації
Загальний стан інвалідності	інвалід, каліка, неповносправний, ненормальний, неповноцінний, страждає (від того чи іншого, тим чи іншим), жертва, з обмеженими можливостями, з особливими потребами	людина з інвалідністю, особа з інвалідністю, у людини та чи інша хвороба (виключно з її згоди)	Уникаємо ярликів, медичних діагнозів, збірних і "художніх образів", зайвої драматизації та героїзації життя людей з інвалідністю. В першу чергу пишемо про людину, а не про її фізичні вади.
Ампутація	ампутант, безрукий, безногий	людина з ампутованою кінцівкою, людина з ампутацією	
Аутизм	аутист	людина з аутизмом, людина з розладом аутистичного спектру	деякі люди з відповідними розладами здоров'я воліють щоб їх називали аутистами. Бажано уточнювати у людини, про яку пишеться стаття.
Сліпота, слабкий зір	сліпий, слабозорий	людина з порушеннями зору, людина зі слабким зором, людина з обмеженим зором (в разі наявності певного відсотка зору), людина не бачить (погано бачить, в залежності від ситуації)	При повній втраті зору допускається застосування слова "незрячий".
Глухота, порушення слуху	глухий в принизливому сенсі	людина з порушеннями слуху, людина зі слабким слухом, людина, що не чує (погано) чує)	В багатьох країнах товариство глухих воліє, щоб відносно їх співтовариства використовувалось саме слово "глухий". Допускається також вживання терміну нечуючий, слабочуючий.

Німота, порушення мовлення, мовлення та слуху одночасно	глухонімиий, німиий	людина з порушеннями мовлення, людина, що користується жестовою мовою	
Користування інвалідним візком	прикутий до інвалідного візка,	користувач інвалідного візка / крісла колісного	
Церебральний параліч	ДЦП-шник, паралітик	людина з дитячим церебральним паралічем, людина з ДЦП	При описі конкретних симптомів завжди краще запитати людину, яким термінам вона віддає перевагу.
Хронічне захворювання (діабет, розсіяний склероз, епілепсія, тощо)	діабетик, склеротик, епілептик	людина з певним захворюванням (діабет, епілепсія, склероз), у людини захворювання (...)	Коли мова йде про людину з хронічним захворюванням, слід посилатися на стан, тільки якщо він має відношення до історії.
Психічні розлади	божевільний, псих, дебіл, ідіот, ненормальний	людина з психічними порушеннями, людина з розладами психіки, людина з конкретним психічним захворюванням	
Затримка психічного розвитку	розумово відсталий, розумово неповноцінний, відсталий,	людина з труднощами в навчанні	
синдром Дауна	даун	людина із синдромом Дауна	
Контузія	контужений	людина з контузією, людина, що пережила контузію	
Нестача гормону росту	карлик, ліліпут	людина низького зросту, невисока людина	
Вовча паща або губа / заяча губа	людина з вовчею пащею/ заячею губою	людина з ущелиною неба / з ущелиною губи	

